

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. liepos 6 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Darbuotojų informavimas ir konsultavimasis su jais – Direktyva 2002/14/EB – Taikymo sritis – Sąvoka „ekonominę veiklą vykdanči įmonė“ – Viešajam sektoriui priklausantis privatinės teisės reglamentuojamas juridinis asmuo – Į vadovaujamasias pareigas paskirtų darbuotojų atšaukimas – Išankstinio darbuotojų atstovų informavimo ir konsultavimosi su jais nebuvimas“

Byloje C-404/22

dėl *Dioikitiko Protodikeio Athinon* (Atėnų pirmosios instancijos administracinis teismas, Graikija) 2022 m. gegužės 3 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2022 m. birželio 16 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Ethnikos Organismos Pistopoiisis Prosonton & Epangelmatikou Prosanatolismou (Eoppep)

prieš

Elliniko Dimosio

TEISINGUMO TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė M. L. Arastey Sahún, teisėjai F. Biltgen (pranešėjas) ir N. Wahl, generalinis advokatas J. Richard de la Tour,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Ethnikos Organismos Pistopoiisis Prosonton & Epangelmatikou Prosanatolismou (Eoppep)*, atstovaujamos *dikigoroi* K. Ithakisios ir M. Papasaranti,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos A. Dimitrakopoulou, K. Georgiadis ir M. Tassopoulou,
- Europos Komisijos, atstovaujamos A. Katsimerou ir B.-R. Killmann,

* Proceso kalba: graikų.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje (OL L 80, 2002, p. 29; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 219) 2 straipsnio a punkto ir 4 straipsnio 2 dalies b punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Ethnikos Organismos Pistopoiisis Prosonton & Epangelmatikou Prosanatolismou (Eoppep)* (Nacionalinė kvalifikacijų ir profesinio orientavimo sertifikavimo įstaiga, Graikija; toliau – *Eoppep*) ir *Elliniko Dimosio* (Graikijos valstybė) ginčą dėl šiai įstaigai skirtos baudos už tai, kad nepateikė kompetentingai administracijai dokumentų, įrodančių, kad jos darbuotojų atstovai buvo informuoti ir su jais buvo konsultuotasi prieš atšaukiant dvi darbuotojas iš pareigų.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvos 2002/14 7–10 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:
 - „(7) Būtin[a] pagerinti dialogą ir skatinti abipusį pasitikėjimą įmonėse, siekiant sumažinti rizikos tikimybę, darbo organizavimą padaryti lankstesnį ir sudaryti sąlygas darbuotojams mokytis įmonėje užtikrinant saugumą, supažindinti darbuotojus su prisitaikymo poreikiais, didinti darbuotojų galimybes imtis priemonių ir veiklos, kurios pagerintų jų gebėjimą įsidarbinti, skatinti darbuotojų dalyvavimą įmonės veikloje ir kuriant jos ateitį bei didinti jos konkurencingumą.
 - (8) Ypač būtina skatinti ir gerinti darbuotojų informavimą ir konsultavimąsi apie įmonės padėtį ir galimą užimtumo įmonėje augimą, kai darbdavio vertinimu užimtumui įmonėje kyla grėsmė, suplanuoti galimas iš anksto numatytas priemones, ypač kalbant apie darbuotojų profesinį mokymą ir įgūdžių lavinimą, siekiant atitolinti neigiamus reiškinius arba jų pasekmes ir padidinti darbuotojų, kuriems tie reiškiniai gali turėti įtakos, gebėjimą įsidarbinti ir prisitaikyti.
 - (9) Laiku gauta informacija ir konsultacijos yra įmonių restruktūrizavimo ir prisitaikymo prie naujų sąlygų, kurias lėmė ekonomikos globalizacija, ypač plėtojant naujas darbo organizavimo formas, sėkmės garantas.
 - (10) [Europos] Bendrija parengė ir įgyvendino užimtumo strategiją, pagrįstą „lūkesčių“, „prevencijos“ ir „gebėjimo įsidarbinti“ sąvokomis, kurios kaip pagrindiniai elementai turi būti įtrauktos į visas viešosios tvarkos [politikos], galinčios didinti užimtumą, sritis, įskaitant individualių įmonių politikos sritis, gerinant su užimtumo prioriteto išsaugojimu suderinamus socialinius pokyčius skatinantį socialinį dialogą.“

4 Šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Šios direktyvos tikslas – sukurti bendrą sistemą, nustatančią minimalius darbuotojų teisės į informavimą ir konsultavimąsi reikalavimus Bendrijos įmonėse ir padaliniuose.“

5 Minėtos direktyvos 2 straipsnyje nustatyta:

„Šioje direktyvoje:

a) „įmonė“ – valstybių narių teritorijoje esanti valstybės arba privati įmonė, vykdanči ekonominę veiklą, siekianti arba nesiekianti pelno;

<...>

f) „informavimas“ – darbdavių atliekamas duomenų perdavimas darbuotojų atstovams, kad jie galėtų susipažinti su dalyko esme ir jį išnagrinėti;

g) „konsultavimasis“ – tai pasikeitimas nuomonėmis ir dialogo tarp darbuotojų atstovų ir darbdavio užmezgimas.“

6 Tos pačios direktyvos 4 straipsnio „Praktinės informavimo ir konsultavimosi priemonės“ 2 dalyje numatyta:

„Informavimas ir konsultavimasis apima:

a) informavimą apie dabartinę ir galimą įmonės arba padalinių veiklos plėtrą ir ekonominę padėtį;

b) informavimą ir konsultavimąsi, susijusį su įmonės situacija, struktūra ir galimu įmonės arba padalinių užimtumo augimu bei iš anksto numatytomis taikytinomis priemonėmis, ypač iškilus grėsmei užimtumui;

c) informavimą ir konsultavimąsi dėl sprendimų, kurie gali daryti esminį poveikį darbo organizavimo pasikeitimams arba sutartiniams santykiams, įskaitant tuos, kuriems yra taikomos 9 straipsnio 1 dalyje minėtos Bendrijos nuostatos.“

Graikijos teisė

Prezidento dekretas Nr. 240/2006

7 Direktyva 2002/14 į Graikijos teisę buvo perkelta 2006 m. lapkričio 9 d. *Proedriko diatagma 240/2006, Peri thespiseos genikou plaisiou enimeroseos kai diavouleuseos ton ergazomenon simfona me tin odigia 2002/14/EK tis 11.3.2002 tou Europaikou Koinovouliou kai tou Symvouliou* (Prezidento dekretas Nr. 240/2006, nustatantis bendrą darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemą pagal 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/14/EB) (FEK A' 252/16.11.2006, toliau – Prezidento dekretas Nr. 240/2006).

8 Šio Prezidento dekreto 2 straipsnyje pakartojamos Direktyvos 2002/14 2 straipsnyje pateiktos apibrėžtys.

- 9 Minėto Prezidento dekreto 4 straipsnio „Praktinė informavimo ir konsultavimosi tvarka“ 2–4 dalyse atitinkamai pakartojamos Direktyvos 2002/14 4 straipsnio 2–4 dalių nuostatos.

Įstatymas Nr. 4115/2013

- 10 2013 m. sausio 29 d. *Nomos 4115/2013, Organosi kai leitourgia Idrimatos Neolaias kai Dia Viou Mathisis kai Ethnikou Organismou Pistopoiisis Prosonton & Epangelmatikou Prosanatolismou kai alles diatakseis* (Įstatymas Nr. 4115/2013 dėl Jaunimo ir tęstinio mokymosi fondo ir Nacionalinės kvalifikacijų sertifikavimo ir profesinio orientavimo įstaigos organizavimo ir veikimo bei kitų nuostatų) (FEK A' 24/30.1.2013, toliau – Įstatymas Nr. 4115/2013), be kita ko, nustatyta *Eoppep* kompetencija ir įgaliojimai.

- 11 Šio įstatymo 13 straipsnyje numatyta:

„1. [Finansų ministro] ir švietimo, tęstinio mokymo ir religinių reikalų ministro bendru sprendimu Nr. 119959/H/20.10.2011 privatinės teisės reglamentuojamas juridinis asmuo „Ethniko Kentro Pistopoiisis Domon Dia Viou Mathisis“ [(*Ekepis*)] (Nacionalinis tęstinio mokymo įstaigų sertifikavimo centras) <...> ir privatinės teisės reglamentuojamas juridinis asmuo „Ethniko Kentro Epangelmatikou Prosanatolismou“ [(EKEP)] (Nacionalinis profesinio orientavimo centras) prijungti prie privatinės teisės reglamentuojamo juridinio asmens „Ethnikos Organismos Pistopoiisis Prosonton“ (EOPP) (Nacionalinė kvalifikacijų sertifikavimo įstaiga) ir panaikinti kaip nepriklausomi juridiniai asmenys. Tuo pačiu bendru ministrų sprendimu privatinės teisės reglamentuojamas juridinis asmuo „Ethnikos Organismos Pistopoiisis Prosonton“ (EOPP) pervadintas į „Ethnikos Organismos Pistopoiisis Prosonton & Epangelmatikou Prosanatolismou“ (*Eoppep*) (Nacionalinė kvalifikacijų ir profesinio orientavimo sertifikavimo įstaiga).

2. *Eoppep* yra privatinės teisės reglamentuojamas juridinis asmuo, priklausantis viešajam sektoriui plačiąja prasme; jis turi administracinę ir finansinę savarankiškumą, yra visuomenei naudingas ir nesiekia pelno, veikia dėl viešojo intereso ir yra pavaldus švietimo, religinių reikalų, kultūros ir sporto ministrui. <...>“

- 12 Minėto įstatymo 14 straipsnyje nustatyta:

„1. *Eoppep* yra nacionalinė neformalaus švietimo ir mokymo pradinių gebėjimų ir rezultatų sertifikavimo įstaiga; ji veikia kaip Europos tinklų nacionalinė struktūra, valdanti kvalifikacijas ir Europos skaidrumo ir mobilumo priemones, pavyzdžiui, nacionalinę Europos kvalifikacijų sistemos koordinavimo centrą, nacionalinę „Europass“ centrą, Graikijos nacionalinę profesinio orientavimo informacijos centrą; ji yra Europos tinklo „Euroguidance“ narė, Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos (EQAVET) ir Europos profesinio mokymo kreditų sistemos (ECVET) nacionalinė referencinė institucija.

2. *Eoppep* politikos tikslai, be kita ko, yra tokie:

- a) neformalaus švietimo pradinių gebėjimų sertifikavimas, visų pirma:
aa) sertifikuoti pirminio ir tęstinio profesinio mokymo įstaigų ir apskritai neformaliojo švietimo, įskaitant bendrąjį suaugusiųjų švietimą, struktūras, profesines studijas ir programas;
bb) sertifikuoti lydimųjų paslaugų institucijas ir įstaigas, teikiančias profesinio orientavimo konsultavimo paslaugas; ir

- cc) prireikus išduoti veiklos licencijas šioms institucijoms;
- b) nacionalinėse, Europos ar bendrai finansuojamose profesinio mokymo programose numatyty sąlygų ir tikslų, susijusių su neformalaus švietimo pradinų gebėjimų ir rezultatų sertifikavimu, užtikrinimas ir siekimas;
- c) nacionalinės kvalifikacijų sistemos sukūrimas ir plėtojimas, jos suderinimas su Europos kvalifikacijų sistema, kvalifikacijų, įgytų per formalųjį ar neformalųjį švietimą ir neformalųjį mokymąsi suderinimas su Nacionalinės kvalifikacijų sistemos lygiais, jos suderinimas su tarptautinėmis sektorinėmis kvalifikacijomis ir sektorių aprašomųjų rodiklių, susijusių su žiniomis, įgūdžiais ir gebėjimais, kurie atitiks Nacionalinės kvalifikacijų sistemos lygius, nustatymas;
- d) neformalaus švietimo rezultatų sertifikavimas, visų pirma:
 - aa) kvalifikacijų, įgytų per neformalųjį švietimą ir mokymąsi, pripažinimo ir patvirtinimo sistemos sukūrimas, šių kvalifikacijų sertifikavimas ir jų priskyrimas prie Nacionalinės kvalifikacijų sistemos lygių;
 - bb) suaugusiems dėstančių mokytojų, lydimųjų ir paramos paslaugų specialistų, taip pat konsultavimo profesinio orientavimo klausimais specialistų sertifikavimas; ir
 - cc) neformaliojo švietimo ir mokymosi būdu įgytų kvalifikacijų sertifikavimo įstaigų veiklos licencijavimas, kontrolė ir priežiūra;
- e) profesinio mokymo kreditų perkėlimo sistemos kūrimas ir įgyvendinimas;
- f) tęstinio mokymosi ir profesinio orientavimo visą gyvenimą konsultacijų (COP) kokybės užtikrinimas bendradarbiaujant su kitais kompetentingais viešaisiais subjektais;
- g) siūlymas nustatyti kvalifikacijų, įgytų per tęstinį mokymąsi, išskyrus aukštąjį mokslą, turėtojų profesines teises;
- h) Graikijos profesinio mokymo ir rengimo įstaigų, kurios jau yra panaikintos, išduotų diplomų lygiavertiškumo pripažinimas ir užsienio profesinio mokymo ir rengimo diplomų, išskyrus aukštojo mokslo diplomus, lygiavertiškumo pripažinimas;
- i) mokslinės ir techninės paramos Švietimo, religinių reikalų, kultūros ir sporto ministerijos ir Darbo, socialinės apsaugos ir gerovės ministerijos kompetentingoms įstaigoms planuojant ir įgyvendinant nacionalinę konsultavimo profesinio orientavimo klausimais politiką, teikimas;
- j) viešųjų ir privačių subjektų, teikiančių „profesinio orientavimo konsultavimo“ paslaugas, bendravimo ir veiksmų koordinavimo, plėtojimas siekiant pagerinti jau teikiamas paslaugas, nuolat informuojant ir keičiantis informacija;
- k) nacionalinio tinklo, skirto informuoti ir teikti informaciją visoms suinteresuotoms institucijoms ir asmenims švietimo, mokymo ir mainų su ES valstybėmis narėmis klausimais sukūrimas;
- l) visų rūšių ir visų formų profesinio orientavimo paslaugų Švietimo, religinių reikalų, kultūros ir sporto ministerijos ir Darbo, socialinės apsaugos ir gerovės ministerijos kompetentingoms įstaigoms, profesinio mokymo ir rengimo centrams ir įstaigoms, įmonių ir darbdavių bei darbuotojų organizacijoms teikimas;

- m) „profesinio orientavimo konsultavimo“ sektoriaus specialistų rengimas, mokymas ir tęstinis mokymas bendradarbiaujant su Švietimo, religinių reikalų, kultūros ir sporto ministerijos ir Darbo, socialinės apsaugos ir gerovės ministerijos įstaigomis (struktūromis), ir (arba) papildomai;
- n) pirma, konsultavimo profesinio orientavimo klausimais įstaigų veiklos sąlygų ir taisyklių įtvirtinimas, ir, antra, minimalių šias paslaugas teikiančių specialistų kvalifikacijų nustatymas, taip pat atitinkamų registrų tvarkymas;
- o) sąlygų, kurias turi įvykdyti fiziniai ar juridiniai asmenys, norintys teikti profesinio orientavimo konsultavimo paslaugas, numatymas, sertifikavimo specifikacijų, tinkamos specialistų, teikiančių profesinio orientavimo konsultavimo paslaugas, kvalifikacijos, procedūrų, skirtų teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti, ir atitinkamų registrų tvarkymo nustatymas.

<...>

6. *Eoppep* veikia kaip administracinė tęstinio mokymo įstaiga. <...>“

13 To paties įstatymo 20 straipsnyje nustatyta:

„1. [*Eoppep*] renka mokesčius už vertinimą ir įrašymą į 21 straipsnyje nurodytus registrus, už privačių profesinio orientavimo konsultavimo centrų ir agentūrų licencijavimą, tęstinio mokymo teikėjų licencijavimą ir sertifikavimą, kvalifikacijų sertifikavimo įstaigų licencijavimą, fizinių asmenų kvalifikacijų sertifikavimą, studijų ir profesinių programų sertifikavimą ir diplomų lygiavertiškumą pagal šio įstatymo nuostatas. Mokesčių pobūdis ir dydis, jų atitiktis konkrečiai pagal šios dalies pirmą pastraipą teikiamų paslaugų išlaidoms, taip pat išsami jų rinkimo tvarka nustatoma bendru [Finansų ministro] ir Švietimo ir religinių reikalų, kultūros ir sporto reikalų ministro sprendimu, remiantis [*Eoppep*] valdybos siūlymu.

2. Mokesčiai skirti kontrolės, vertinimo, sertifikavimo, specialių registrų tvarkymo, skatinimo naudotis pagal [*Eoppep*] kompetenciją sertifikuotomis kvalifikacijomis išlaidoms padengti, taip pat piliečių informavimo apie šias paslaugas priemonėms.

3. Priežiūros rinkliavos renkamos iš pagal šio įstatymo 19 straipsnį [*Eoppep*] priežiūrimų institucijų. Šios rinkliavos nustatomos bendru [Finansų ministro] ir Švietimo ir religinių reikalų, kultūros ir sporto reikalų ministro sprendimu, remiantis [*Eoppep*] valdybos siūlymu.

4. Priežiūros mokesčiai ir rinkliavos mokami į [*Eoppep*] sąskaitas ir naudojami visoms 2 dalyje nurodytoms išlaidoms padengti.“

14 Įstatymo Nr. 4115/2013 23 straipsnyje numatyta:

„1. *Eoppep* ištekliai yra tie, kurie pagal įstatymo nuostatas buvo priskirti dabar susijungusiems subjektams ir juos perimančiai įstaigai; juos, pavyzdžiui, gali sudaryti:

- a) dotacijos iš Švietimo ir religinių reikalų, kultūros ir sporto ministerijos bendrojo biudžeto;
- b) visų rūšių dotacijos ir finansavimas, gaunami pagal valstybės investicijų programą, iš Sąjungos <...> ir kitų tarptautinių organizacijų, taip pat pagal bendrai finansuojamas programas;

- c) pajamos iš savo turto valdymo, palūkanos už savo rezervų finansinį panaudojimą ir bet kokios kitos pajamos, gautos iš jos turto naudojimo;
- d) pajamos, gautos vykdant projektus ir teikiant paslaugas, kuriuos *Eoppep* patikėjo Švietimo ir religinių reikalų, kultūros ir sporto ministras, arba kurie atliekami trečiųjų asmenų, pavyzdžiui, viešųjų tarnybų, nacionalinių ir tarptautinių organizacijų, viešosios ar privatinės teisės reglamentuojamų juridinių asmenų ir privačių asmenų, vardu; šios užduotys atliekamos įstaigos valdybai priėmus sprendimą;

<...>

- g) pajamos iš priežiūros mokesčių ir rinkliavų, mokamų už kvalifikacijų sertifikavimą, suaugusiųjų mokytojų ir lydimųjų paslaugų ir paramos specialistų sertifikavimą, diplomų lygiavertiškumą, už struktūrų kvalifikacijos ir sertifikavimo įstaigų licencijavimą ir kontrolę, už tęstinio mokymo paslaugų teikėjų sertifikavimą ir licencijavimą bei privačių agentūrų ar profesinio orientavimo konsultavimo centrų ir profesinių orientavimo konsultavimo specialistų sertifikavimą.

<...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 15 *Eoppep* yra pagal privatinės teisės reglamentuojamas juridinis asmuo, priklausantis viešajam sektoriui; jis atsirado 2011 m. susijungus kitiems subjektams, o jo tikslas, be kita ko, vykdyti visų rūšių profesinio orientavimo užduotis, susijusias su Švietimo ir religinių reikalų, kultūros ir sporto ministerijos, Darbo ir socialinės apsaugos ministerijos, profesinio mokymo įstaigų, įmonių ir darbuotojų ar darbdavių organizacijų interesais.
- 16 2012 m. vasario 16 d. *Eoppep* valdybos sprendimu PM buvo paskirta šios įstaigos kvalifikacijų sertifikavimo skyriaus vadove *ad interim*, o DM – laikinai į tos pačios įstaigos Administracinių ir finansinių paslaugų direkcijos vadovo pavaduotojos pareigas ir laikinai į ekonominių paslaugų skyriaus vadovės pareigas. 2013 m. birželio 17 d. *Eoppep* valdybos sprendimu, kuriuo iš dalies pakeistas pirmasis sprendimas, DM tapo šios įstaigos laikina Administracinių ir finansinių paslaugų direkcijos vadove.
- 17 Kai buvo paskelbtos *Eoppep* darbo tvarkos taisyklės, 2018 m. sausio 18 d. šios įstaigos valdyba nusprendė, kad DM toliau vykdys minėtos įstaigos Administracinių ir finansinių paslaugų direkcijos vadovės *ad interim* pareigas, kol bus atrinktas ir paskirtas šios direkcijos vadovas. 2018 m. vasario 14 d. ta pati valdyba nusprendė atšaukti DM iš minėtos direkcijos vadovės *ad interim* pareigų, motyvuodama tuo, kad ji negebėjo tinkamai jų atlikti. Tačiau DM liko dirbti Administracinių paslaugų departamente.
- 18 2018 m. vasario 21 d. *Eoppep* valdybos sprendimu PM buvo atšaukta iš kvalifikacijų sertifikavimo skyriaus laikinų vadovės pareigų, tačiau toliau dirbo šiame skyriuje kaip tarnautoja. Šis sprendimas buvo priimtas atsižvelgiant į *Eoppep* poreikius, kad būtų pasiekti jos steigimo tikslai. Šiuo sprendimu kitas darbuotojas KG buvo atleistas iš Struktūrų licencijavimo departamento vadovo pareigų, tačiau liko dirbti Skaitmeninio administravimo ir žinių valdymo departamente, o kitas darbuotojas AA buvo paskirtas *Eoppep* finansų departamento laikiniu vadovu.

- 19 DM ir PM atitinkamai apskundė 2018 m. vasario 18 d. ir 2018 m. vasario 21 d. *Eoppep* valdybos sprendimą darbo santykių inspekcijai. Atlikusi tyrimą ji nusprendė, kad *Eoppep* pažeidė Prezidento dekretą, nes prieš atšaukdama jas iš pareigų neinformavo darbuotojų atstovų ir su jais nesikonsultavo. Todėl Graikijos valstybė skyrė *Eoppep* 2 250 EUR baudą už Prezidento dekreto pažeidimą.
- 20 *Eoppep* apskundė šį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Grįsdama savo ieškinį ji, be kita ko, tvirtina nesanti ekonominę veiklą vykdanči įmonė, kaip tai suprantama pagal Prezidento dekretą Nr. 240/2006 ir Direktyvą 2002/14, todėl nepatenka į šių teisės aktų taikymo sritį, kad DM ir PM žinojo, jog atitinkamai į Administracinių ir finansinių paslaugų direkcijos vadovės ir Kvalifikacijų sertifikavimo skyriaus vadovės pareigas buvo paskirtos laikinai, ir kad tariamas pažeidimas susijęs su dviem tarnautojais, kurių atžvilgiu darbuotojų atstovų informavimo ir konsultavimosi su jais procedūra, numatyta šiame dekrete, yra netaikoma, nes priimti sprendimus dėl šių dviejų tarnautojų priklauso tik *Eoppep* valdymo įgaliojimams.
- 21 Šiame teisme Graikijos valstybė tvirtina, kad minėtas skundas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.
- 22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, pirma, kad remiantis nacionalinės teisės aktais, kuriuose nustatomi *Eoppep* įgaliojimai, regis, negalima atmesti galimybės, kad ji vykdo ekonominę veiklą. Iš tiesų tikėtina, kad dėl kai kurių jos įgaliojimų, visų pirma kompetentingoms profesinio orientavimo paslaugų teikimo ministerijų įstaigoms, profesinio mokymo įstaigoms, įmonėms, darbuotojų ar darbdavių organizacijoms, gali egzistuoti rinkos, kuriose su *Eoppep* konkuruojančios įmonės plėtoja savo veiklą. Be to, šios įstaigos ekonominiai ištekliai taip pat apima pajamas, gaunamas už atliktus darbus ar suteiktas paslaugas. Taigi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo teigimu, teisės aktų leidėjas numatė, kad *Eoppep* bent iš dalies veiks kaip rinkos dalyvė.
- 23 Antra, šis teismas patikslina, kad PM buvo atšaukta iš pareigų dėl priežasčių, susijusių su tinkamu tarnybos veikimu, o skyriaus vadovo pareigos, kurias ji užėmė, nebuvo panaikintos. Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar šis atšaukimas yra tokia situacija, kai pagal Direktyvą 2002/14 ir ją perkeliančią Prezidento dekretą Nr. 240/2006 reikalaujama prieš atšaukiant iš pareigų informuoti darbuotojų atstovus ir su jais konsultuotis.
- 24 Šiomis aplinkybėmis *Dioikitiko Protodikeio Athinon* (Atėnų pirmosios instancijos administracinis teismas, Graikija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:
- „1. a) Kaip turi būti aiškinama [Direktyvos 2002/14] 2 straipsnio a punkte vartojama sąvoka „įmonė, vykdanči ekonominę veiklą“?
- b) Ar ši sąvoka apima privatinės teisės reglamentuojamą juridinį asmenį, kaip antai *Eoppep*, kuris, įgyvendindamas profesinio mokymo įstaigų sertifikavimo įgaliojimus, veikia kaip viešosios teisės reglamentuojami juridiniai asmenys ir vykdo viešosios valdžios funkcijas, jeigu:
- i) kiek tai susiję su tam tikra jo veikla, kaip antai, be kita ko, bet kokios formos ir tipo profesinio orientavimo paslaugomis, skirtomis kompetentingoms ministerijų įstaigoms, profesinio mokymo ir rengimo centrams ir įstaigoms, įmonėms bei darbdavių ir darbuotojų organizacijoms (Įstatymo [Nr. 4115/2013] 14 straipsnio 2 dalies l punktas), negalima atmesti galimybės, kad, kaip matyti iš Įstatymo Nr. 4115/2013 14 straipsnio 2 dalies o punkto – nuostatos,

- įtvirtinančios sąlygas, kurias Graikijoje turi įvykdyti fiziniai ar juridiniai asmenys, norintys teikti profesinio orientavimo konsultavimo paslaugas, – esama rinkų, kuriose veikia su įstaiga pareiškėja konkuruojančios komercinės įmonės; ir
- ii) pagal šio įstatymo 23 straipsnio 1 dalies d punktą įstaigos pareiškėjos ištekčiai apima pajamas, gautas vykdant projektus ir teikiant paslaugas, kuriuos jai patiki [Švietimo, religinių reikalų, kultūros ir sporto ministras] arba kurie atliekami trečiųjų asmenų, pavyzdžiui, viešųjų tarnybų, nacionalinių ir tarptautinių organizacijų, viešosios ar privatinės teisės reglamentuojamų juridinių asmenų ir privačių asmenų, vardu; ir
 - iii) Įstatymo Nr. 4115/2013 20 straipsnyje numatytas rinkliavų mokėjimas už kitą įstaigos pareiškėjos veiklą?
- c) Ar atsakymui į pirmesnę klausimą turi įtakos tai, kad tik tam tikra pagal privatinę teisę įsteigto juridinio asmens veikla (numatyta Įstatymo Nr. 4115/2013 14 straipsnio 2 dalyje) vykdoma rinkos sąlygomis? Jeigu būtų atsakyta teigiamai, ar pakanka, kad įstatymų leidėjas yra numatęs – Įstatymo Nr. 4115/2013 14 straipsnio 2 dalies 1 punkte ir 23 straipsnio 1 dalies d punkte, – kad įstaiga pareiškėja bent dalį savo veiklos vykdytų kaip rinkos dalyvė, ar vis dėlto būtina įrodyti, kad vykdydama konkrečią veiklą ji iš tikrųjų veikia rinkos sąlygomis?
2. a) Kokią reikšmę pagal Direktyvos 2002/14/EB 4 straipsnio 2 dalies b punktą reikia suteikti sąvokoms „situacija“, „struktūra“ ir „galim[i] užimtumo augimas [pokyčiai]“, t. y. veiksniai dėl kurių atsiranda pareiga informuoti darbuotojus ir su jais konsultuotis?
- b) Ar tai, kad priėmęs naujas vidaus tvarkos taisykles juridinis asmuo, šiuo atveju – *Eoppep*, atšaukia darbuotojus iš vadovaujamų pareigų, nors pagal šias taisykles minėtos pareigybės nėra panaikinamos, kai šie asmenys į šias pareigas buvo paskirti laikinai po privatinės teisės reglamentuojamų juridinių asmenų *Ekepis* ir EKEP prijungimo prie atitinkamo subjekto, patenka į minėtų sąvokų taikymo sritį, todėl galima laikyti, kad atsirado pareiga informuoti darbuotojus ir konsultuotis su jais prieš juos atšaukiant?
- c) Ar atsakymui į pirmesnę klausimą turi įtakos:
- i) tai, kad, įstaigos pareiškėjos teigimu, darbuotojas buvo atšauktas iš vadovujančių pareigų siekiant užtikrinti tinkamą juridinio asmens veikimą ir patenkinti su darbu susijusius poreikius, kad juridinis asmuo galėtų pasiekti tikslus, kuriems buvo įsteigtas, arba tai, kad jis buvo atšauktas dėl to, kad, veikdamas kaip laikinas skyriaus vadovas, netinkamai vykdė su darbu susijusias pareigas?
 - ii) tai, kad iš vadovujančių pareigų atšaukti darbuotojai liko juridinio asmens organizacinėje struktūroje; arba
 - iii) tai, kad tuo pačiu juridinio asmens kompetentingo organo sprendimu dėl darbuotojų atšaukimo iš vadovujančių pareigų tas atsakingas pareigas buvo laikinai pavesta eiti kitiems asmenims?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 25 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2002/14 2 straipsnio a punktas turi būti aiškinamas taip, kad ši nuostata taikoma privatinės teisės reglamentuojamam juridinis asmeniui, kuris veikia kaip viešosios teisės reglamentuojamas juridinis asmuo ir vykdo veiklą, susijusią su viešosios valdžios prerogatyvomis, kartu už atlygį teikdamas paslaugas, kurios konkuruoja su rinkos dalyvių teikiamomis paslaugomis.

- 26 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Direktyvos 2002/14 2 straipsnio a punkte sąvoka „įmonė“ apibrėžiama kaip apimanti bet kurią ekonominę veiklą vykdančią valstybės ar privačią įmonę, neatsižvelgiant į tai, ar ji siekia pelno.
- 27 Taip pat svarbu priminti, kad konkurencijos teisės kontekste Teisingumo Teismas yra apibrėžęs, jog sąvoka „įmonė“ apima bet kokią ekonominę vykdančią subjektą, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą ir finansavimo būdus (šiuo klausimu žr. 2021 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Manpower Lit*, C-948/19, EU:C:2021:906, 36 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 28 Dėl „ekonominės veiklos“ sąvokos, kuri Direktyvoje 2002/14 neapibrėžta, reikia priminti, kad Teisingumo Teismas ne kartą yra nusprendęs, jog ši sąvoka, vartojama įvairiose direktyvose, susijusiose su darbuotojų teisėmis, apima bet kokią veiklą, kurią vykdančios konkrečioje rinkoje siūlomos prekės ar paslaugos (šiuo klausimu žr. 2017 m. liepos 20 d. Sprendimo *Piscarreta Ricardo*, C-416/16, EU:C:2017:574, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2021 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Manpower Lit*, C-948/19, EU:C:2021:906, 36 ir 37 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 29 Veikla, susijusi su viešosios valdžios prerogatyvų vykdymu, iš principo nelaikoma ekonomine veikla. Vis dėlto paslaugos, kurios nesusijusios su viešosios valdžios prerogatyvų vykdymu, bet teikiamos siekiant užtikrinti viešąjį interesą ir nesiekiant pelno bei konkuruoja su pelno siekiančių subjektų siūlomomis paslaugomis, buvo pripažintos ekonomine veikla. Aplinkybė, kad tokios paslaugos yra mažiau konkurencingos nei panašios paslaugos, kurias teikia pelno siekiantys ūkio subjektai, negali užkirsti kelio tam, kad atitinkama veikla būtų laikoma ekonomine veikla (šiuo klausimu žr. 2021 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Manpower Lit*, C-948/19, EU:C:2021:906, 39 punktą).
- 30 Atsižvelgiant į Direktyvos 2002/14 tikslą ir, be kita ko, jos 2 straipsnio a punkto tekstą, reikia manyti, kad šio sprendimo 27 ir 29 punktuose pateiktą „ekonominės veiklos“ sąvokos aiškinimą galima taikyti ir Direktyvai 2002/14.
- 31 Taigi, siekiant atsakyti į klausimą, ar Direktyvos 2002/14 2 straipsnio a punktas taikomas tokiam subjektui, koks yra *Eoppep*, dar reikia nustatyti, ar tas subjektas verčiasi veikla, kurią vykdančios konkrečioje rinkoje siūlomos prekės ar paslaugos.
- 32 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad pagal Įstatymo Nr. 4115/2013 14 straipsnio 2 dalį *Eoppep* tikslas yra ne tik sertifikuoti mokymo įstaigas arba patvirtinti diplomų lygiavertiškumą (ši veikla, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, priskirtina viešosios valdžios prerogatyvų vykdymui), bet ir, be kita ko, kaip matyti iš šios dalies i, j, l ir m punktų, teikti mokslinę ir techninę paramą kompetentingoms Švietimo, religinių reikalų, kultūros ir sporto ministerijos ir Darbo, socialinės apsaugos ir gerovės ministerijos įstaigoms planuojant ir įgyvendinant nacionalinę profesinio orientavimo ir konsultavimo politiką; plėtoti viešųjų ir privačių subjektų, teikiančių „profesinio orientavimo konsultavimo“ paslaugas, bendravimą ir veiksmų koordinavimą, siekiant pagerinti jau teikiamas paslaugas, nuolat informuojant ir keičiantis informacija; teikti visų rūšių ir visų formų profesinio orientavimo paslaugas kompetentingoms ministerijų įstaigoms, profesinio mokymo ir rengimo centrams ir įstaigoms, įmonių ir darbdavių bei darbuotojų organizacijoms; rengti ir mokyti „profesinio orientavimo konsultavimo“ sektoriaus specialistus ir tiekti jiems tęstinį mokymą bendradarbiaujant su minėtų ministerijų įstaigomis (struktūromis), ir (arba) papildomai.

- 33 Vis dėlto, pirma, reikia konstatuoti, kad pastaroji veikla *a priori* nesusijusi su viešosios valdžios prerogatyvų vykdymu. Nors negalima atmesti, kad yra rinkų, kuriose veikia su *Eoppep* konkuruojančios komercinės įmonės, siekiančios pelno, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar taip yra iš tikrųjų.
- 34 Antra, *Eoppep* veikla finansuojama ne tik Įstatymo Nr. 4115/2013 20 straipsnyje numatytais mokesčiais ir priežiūros rinkliavomis, bet ir iš pajamų ir įplaukų, kaip antai nurodytų šio įstatymo 23 straipsnyje, konkrečiai kalbant, pajamų, gaunamų už vykdomus projektus ir teikiamas paslaugas, kuriuos šiai įstaigai paveda atlikti Švietimo, religinių reikalų, kultūros ir sporto ministras arba kurie atliekami trečiųjų asmenų, pavyzdžiui, viešųjų tarnybų, nacionalinių ir tarptautinių organizacijų, viešosios ar privatinės teisės reglamentuojamų juridinių asmenų ir privačių asmenų, vardu, šios užduotys atliekamos įstaigos valdybai priėmus sprendimą šiuo klausimu.
- 35 Remiantis sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikta informacija, kurią turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šios pajamos turi būti laikomos atlygiu už *Eoppep* veiklą, nes jos yra ekonominis atlygis už jos suteiktas paslaugas, kuris paprastai nustatomas tarp paslaugos teikėjo ir gavėjo (šiuo klausimu žr. 2021 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Manpower Lit*, C-948/19, EU:C:2021:906, 45 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 36 Atsižvelgiant į šias aplinkybes ir su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, reikia konstatuoti, kad *Eoppep* iš dalies verčiasi veikla, kurią vykdamas teikiamos paslaugos konkrečioje rinkoje, todėl ją apima sąvoka „įmonė“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2002/14 2 straipsnio a punktą.
- 37 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2002/14 2 straipsnio a punktas turi būti aiškinamas taip, kad ši nuostata gali būti taikoma privatinės teisės reglamentuojamam juridiniam asmeniui, kuris veikia kaip viešosios teisės reglamentuojamas juridinis asmuo ir vykdo veiklą, susijusią su viešosios valdžios prerogatyvomis, jeigu kartu už atlygį teikia paslaugas, kurios konkuruoja su rinkos dalyvių teikiamomis paslaugomis.

Dėl antrojo klausimo

- 38 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2002/14 4 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad jame numatyta informavimo ir konsultavimosi pareiga taikoma pasikeitus nedidelio skaičiaus darbuotojų, laikinai paskirtų į vadovaujamasias pareigas, darbo vietai, kai šis pasikeitimas negali paveikti užimtumo atitinkamoje įmonėje situacijos, struktūros ir galimų užimtumo pokyčių arba kelti grėsmę užimtumui apskritai.
- 39 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2002/14 4 straipsnio 2 dalies b punktą teisė į informavimą ir konsultavimąsi, kaip ji suprantama pagal šią direktyvą, apima „informavimą ir konsultavimąsi, susijusį su įmonės situacija, struktūra ir galim[ais] įmonės arba padalinių užimtumo augimu [pokyčiais] bei iš anksto numatytais taikytinomis priemonėmis, ypač iškilus grėsmei užimtumui“.
- 40 Reikia konstatuoti, kad šios nuostatos formuluotė, kurioje daroma bendra nuoroda į „užimtumą“, neapima individualių darbo santykių, juo labiau kai nėra panaikinamos darbo vietos.

- 41 Aiškinimą, kad Direktyvos 2002/14 4 straipsnio 2 dalies b punktas susijęs su užimtumo įmonėje ar padalinyje situacija, struktūra ir užimtumo pokyčiais apskritai, o ne su tam tikrų individualių darbo santykių įmonėje ar padalinyje situacija, patvirtina šios direktyvos 8 konstatuojamoji dalis. Šioje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas visų pirma siekia „skatinti ir gerinti darbuotojų informavimą ir konsultavimąsi apie įmonės padėtį ir galimus užimtumo įmonėje pokyčius, kai, darbdavio vertinimu, užimtumui įmonėje kyla grėsmė, suplanuoti galimas iš anksto numatytas priemones, ypač kalbant apie darbuotojų profesinį mokymą ir įgūdžių lavinimą, siekiant atitolinti neigiamus reiškinius arba jų pasekmes ir padidinti darbuotojų, kuriems tie reiškiniai gali turėti įtakos, gebėjimą įsidarbinti ir prisitaikyti“.
- 42 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, reikia pripažinti, kad Direktyva 2002/14 siekiama nustatyti darbuotojų informavimą ir konsultavimąsi su jais tvarką, kai įmonėje ar padalinyje kyla grėsmė užimtumui apskritai, siekiant atsverti nepalankų neigiamų užimtumo situacijos šioje įmonėje ar šiame padalinyje pokyčių poveikį atitinkamiems darbuotojams.
- 43 Nagrinėjamu atveju iš prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateikto faktinių aplinkybių aprašymo matyti, kad nebuvo rizikos ar grėsmės užimtumui *Eoppep* ir kad tik labai ribotas skaičius asmenų, t. y. 3 iš 80 darbuotojų, buvo atšaukti iš pareigų, kurias jie užėmė laikinai. Be to, šie asmenys neprarado darbo ir liko dirbti tame pačiame *Eoppep* skyriuje. Beje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme net nebuvo teigiama, kad šių asmenų atšaukimas iš pareigų ir pakeitimas turėjo ar galėjo turėti poveikį pačiai užimtumo *Eoppep* situacijai, struktūrai ir galimiems užimtumo pokyčiams arba galėjo kelti grėsmę užimtumui apskritai.
- 44 Kadangi prašyme priimti prejudicinį sprendimą nenurodyta, kad nedidelio skaičiaus asmenų, kurie buvo laikinai paskirti į vadovaujamasias pareigas, atšaukimas iš pareigų ir pakeitimas šiuo atveju paveikė ar galėjo paveikti užimtumo *Eoppep* situaciją, struktūrą ir galimus užimtumo pokyčius arba apskritai kelti grėsmę užimtumui, Direktyvos 2002/14 4 straipsnio 2 dalies b punktas negali būti taikomas tokiai situacijai.
- 45 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąją klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2002/14 4 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad jame numatyta informavimo ir konsultavimosi pareiga netaikoma pasikeitus nedidelio skaičiaus darbuotojų, laikinai paskirtų į vadovaujamasias pareigas, darbo vietai, kai šis pasikeitimas negali paveikti užimtumo atitinkamoje įmonėje situacijos, struktūros ir galimiems užimtumo pokyčiams arba kelti grėsmę užimtumui apskritai.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 46 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (septintoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje 2 straipsnio a punktas**

turi būti aiškkinamas taip:

ši nuostata gali būti taikoma privatinės teisės reglamentuojamam juridiniam asmeniui, kuris veikia kaip viešosios teisės reglamentuojamas juridinis asmuo ir vykdo veiklą, susijusią su viešosios valdžios prerogatyvomis, jeigu kartu už atlygį teikia paslaugas, kurios konkuruoja su rinkos dalyvių teikiamomis paslaugomis.

2. Direktyvos 2002/14 4 straipsnio 2 dalies b punktas

turi būti aiškkinamas taip:

jame numatyta informavimo ir konsultavimosi pareiga taikoma pasikeitus nedidelio skaičiaus darbuotojų, laikinai paskirtų į vadovaujamasias pareigas, darbo vietai, kai šis pasikeitimas negali paveikti užimtumo atitinkamoje įmonėje situacijos, struktūros ir galimiems užimtumo pokyčiams arba kelti grėsmę užimtumui apskritai.

Parašai.